

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 19 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

132/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2019. január 15-én elektronikus úton előterjesztett **panaszát** a 2019. április 4-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogantató szerv – J. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. január 15-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. december 28-án fogantatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban. A panaszos beadványát korábban a * Megyei Rendőr-főkapitányságon is előterjesztette, melyet az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat színtén áttett a Testülethez.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal él a J. Rendőrkapitányság munkatársa, V. T. őrnagy által 2018. december 28-án 10 óra 25 perckor a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 44.§ (1) bekezdése és 29.§ (1) bekezdése alapján fogantatott intézkedéssel szemben.

Az intézkedés a panaszos véleménye szerint alapvető jogait sértette.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos véleménye szerint a rendőr intézkedése vele szemben nem volt részrehajlásmentes. A rendőr a légzésminta vétele céljából állította meg a panaszos által vezetett gépjárművet. A légzésminta negatív eredményt adott, azaz megállapítást nyert, hogy a panaszos vezetési képességeit hátrányosan befolyásoló szer hatása alatt nem állt. Ezt követően az eljáró rendőr a gépjármű útpadkán való leparkolására és okmányai felmutatására szólította fel. A légzésminta ellenőrzés többi résztvevőjét ilyen intézkedés hatálya alá nem vonták. Miután a panaszos közölte, hogy munkába kell sietnie, és kérte a rendőrt, hogy szíveskedjen minél előbb elvégezni a feladatát, okmányai ellenőrzését, a rendőr további legalább 10 percig várakoztatta. A panaszos álláspontja szerint az eljáró rendőr indokolatlan feltartóztatása hátrányos megkülönböztetés volt vele szemben, a mintavételben résztvevő többi járművezetőhöz képest, tehát részrehajlás történt vele szemben.

A panaszos számára hátrányt okozott az intézkedés, mivel a mintaadásra való felszólítást követően – aminek haladéktalanul önként eleget tett, és annak eredménye nem mutatott vezetési képességeire hátrányosan ható szerrel való befolyásoltságot – további indokolatlan intézkedéseknek vetette alá a rendőr, úgymint indokolatlan várakozásra utasítás az útpadkán, okmányellenőrzések türése, amelyek feltartóztatták, ebből kifolyólag csak késedelmesen tudott a munkahelyére érni. Az indokolatlan rendőri intézkedés továbbá személyiségi jogaiban is sértette, mivel az eljáró rendőr által használt hangnem és kifejezések sértőek és megalázóak voltak számára. A panaszos indokolatlan, huzamos ideig tartó várakozásra utasítása a közúton közlekedő többi gépjárművezetőben azt a látszatot keltette, hogy a mintavétel eredménye pozitív lehetett, és ezáltal a panaszos személyének a társadalom többi tagja általi megítélését, személyes egzisztenciáját hátrányosan befolyásolta. A panaszos személye a településen nem ismeretlen, alapos okkal feltehető, hogy többen – akik ismerik őt és a családját – szemtanúi voltak az a várakozásának, és most abban a téves feltevésben vannak, hogy a mintavétel pozitív eredménnyel járhatott.

A panaszos szerint az intézkedés az Alaptörvényben biztosított személyiségi jogait sértette (jó hírnév és tisztességes eljáráshoz való jog sérelme).

A rendőr a panaszos állítása szerint nem közölte sem a nevét, sem az azonosító számát, valamint a mintavételt követő intézkedései során annak célját sem közölte a panaszossal.

A panaszos véleménye szerint az Rtv. 29.§ (1), (2) és (5) bekezdéseinek nem felelt meg a rendőri intézkedés, az igazoltatás törvényben biztosított feltételei nem álltak fenn.

Az Ákr. 2.§ (1) bekezdésében foglalt rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye, az ügyféllel való együttműködés és jóhiszeműség követelménye, az egyenlő bánásmód követelménye és az ésszerű határidőn belüli eljárás követelménye mind sérültek a panaszos véleménye szerint.

Az Ákr. 78.§ rendelkezései szerint a szóbeli kérelemről a hatóságnak jegyzőkönyvet kell felyennie. A panaszos már az intézkedés során jelezte, hogy panaszt kíván tenni az eljáró rendőr eljárása miatt, azonban kérelmét az eljáró rendőr nem foglalta jegyzőkönyvbe.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. T. P. r. ezredes 2019. február 14-én készült átiratában az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedést.

A panaszos 2018. december 28-án a ***/2018. ált. számon iktatott végrehajtási terv alapján, a J. Rendőrkapitányság illetékességi területén végrehajtott „Finn módszer” ellenőrzés körében, J. település, Sz. úton került megállításra *** forgalmi rendszámú járművével.

A panaszost közlekedésbiztonsági ellenőrzés keretében, légzésminta vétel céljából állították meg. Az intézkedés célja a közúti közlekedésben résztvevő személyek az irányú ellenőrzése volt, hogy járművezetésre alkalmas állapotban vannak-e, az Rtv. 30.§-a szerint.

Az alkoholszondát alkalmazó rendőr az alkalmazás befejezését követően megkérte a járművezetőt, hogy elindulása előtt a biztonsági övét csatolja be, mivel az már megállításkor sem volt előírászerű állapotban (nem volt bekapcsolva). A rendőri jelentés alapján a panaszos erre először semmilyen módon nem reagált, majd kijelentette, hogy akkor csatolja be, amikor ő akarja. Ekkor az eljáró rendőr közölte nevét, azonosítóját és azt, hogy intézkedés alá vonja, mivel biztonsági övét nem használta. Felszólította, hogy a gépkocsival álljon le az úttest szélére és a személyazonosító okmányait, valamint a gépkocsi forgalmi engedélyét adja át ellenőrzés céljából. A panaszos a felszólításnak eleget tett, a járművel az úttest szélére lehúzódt és ellenőrzés céljából átadta a kért okmányokat. A panaszos cselekményével megsértette a közúti közlekedés szabályiról szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 48.§ (4) pontjában foglaltakat.

A rendőrök az Rtv. 13.§ (1) bekezdése, a 44.§ (1) b) pontja, valamint a 29.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján fogatosította az intézkedéseket a panaszossal szemben.

A rendőri dokumentáció alapján a panaszossal szembeni rendőri intézkedés 7 percig tartott.

A panaszossal szemben azért került sor intézkedésre, mivel jogsértést követett el, biztonsági övét nem használta. A 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet a közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról (továbbiakban: Kormányrendelet) 11/A. melléklete szerint, a biztonsági öv használatára vonatkozó szabályok megsértőjével szemben, lakott területen belül 10.000 forint összegű közigazgatási bírságot kell kiszabni. A Bírságrendelet tételesen meghatározza az egyes jogsértő cselekményekért kiszabható bírság összegét, melytől a hatóságnak eltérést nem engedélyez.

A rendőri jelentés szerint az intézkedő betartotta a szolgálati fellépés szabályait, az Rtv. 20.§-ának megfelelően fogatosította az intézkedést. A rendőr jelentés szerint a közlés megvalósult, ezt támasztja alá az a tény is, hogy a panaszos a panaszolt rendőrt nevesítette beadványában és azt határidőben terjesztette elő. A panaszost tájékoztatták a panasztételi jogáról.

A panaszos a szabályszegés elkövetését nem ismerte el, ezért a jogsértés észleléséről jegyzőkönyv került felvételre, mellyel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 104.§ (1) bekezdés a) pontja alapján közigazgatási eljárás megindítására került sor. A panaszos az intézkedéssel szemben 2019. január 9-én kelt levelében panaszt jelentett be, egyben ügyének elfogulatlan elbírálása érdekében kérte más közigazgatási hatóság kijelölését, melynek a kapitányság eleget tett.

Az eset összes körülményét megvizsgálva a kapitányságvezető megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt. A panaszos a rendőr utasítása ellenére nem kapcsolta be a biztonsági övét, a közigazgatási jogsértésről felvett jegyzőkönyvben a jogsértés tényénél tett nyilatkozatában a „nem ismerem el” rovatot húzatta alá a rendőrrel, indokolásként a „csak” szót íratta be, melyet saját kezűleg aláírt. A rendőrség álláspontja szerint a panaszos magatartása nem volt együttműködő.

2) A rendőrség csatolta a Sz. Rendőrkapitányság 2019. február 13-ai határozatát, melyben 10.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte a panaszost, valamint közlekedési előéleti pontjaihoz 3 előéleti pont hozzáadását rendelte el.

A határozat az alábbi, eddigiekben ismertettekhez képest kiegészítő információkat tartalmazza.

A közigazgatási eljárás során ügyfélként meghallgatásra került a panaszos, aki elmondta, hogy látta a rendőri ellenőrzést, ezért amíg a sorban állt, kikapcsolta a biztonsági övét, kiszállt, hogy a hátsó ülésnél elhelyezett kabátjából az iratait elővegye, majd ezután az általa vezetett járművel újra bekapcsolódott a közúti forgalomba és azzal tovább közlekedve érkezett meg a vele szemben intézkedő rendőr elé.

A történeti tényállás teljes körű feltárása, és bizonyítása érdekében tárgyalás megtartásáról döntött a hatóság, melynek keretében az ügyfél jelenlétében került meghallgatásra az intézkedő rendőr, valamint Sz. Sz. c. r. százados és T. T. r. törzsőrmester, akik a helyszínen a Finn módszeres ellenőrzésben részt vettek.

Az intézkedő rendőr elmondta, hogy az alkoholteszteres ellenőrzést a panaszossal szemben ő végezte, melynek eredménye negatív lett. Mivel a járművezető nem volt biztonsági övvel rögzítve, ezért őt intézkedés alá vonta, majd közölte vele, hogy az általa észlelték alapján szabályszegés elkövetése miatt fog vele szemben eljárni. A panaszos a szabályszegés elkövetését nem ismerte el, ezért a helyszínen jegyzőkönyv kitöltésére került sor, mellyel az intézkedő közigazgatási eljárást kezdeményezett.

Sz. Sz. meghallgatása során elmondta, hogy az intézkedő bal oldalán tartózkodott az ellenőrzés ideje alatt, látta, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övét.

T. T. meghallgatása során szintén elmondta, hogy az intézkedő bal oldalán tartózkodott az ellenőrzés ideje alatt, megközelítőleg 5 méterre, ahonnan jól látta, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övét.

Az ügyfél a meghallgatás és a tárgyalás során nem ismerte el a szabályszegés elkövetését.

A tárgyaláson beszerzett információk alapján megállapítható, hogy a tanúk egyhangzóan előadták, hogy a panaszos a közúti közlekedésben úgy vett részt az ellenőrzés ideje alatt, hogy magát biztonsági övvel nem rögzítette.

A panaszos nem tett olyan nyilatkozatot, mely szerint a biztonsági övet használta volna. A helyszínen kitöltött jegyzőkönyvben a jogsértés el nem ismerése vonatkozásában a rendőr által történő nyilatkoztatása során sem adott elő olyan tényt, amely a jogsértés elkövetését megcáfolta volna, nyilatkozata kimerült a „csak” szóban, mely rögzítésre is került a jegyzőkönyvben a panaszos ellenjegyzése mellett, továbbá a tárgyalás során a panaszos elmondta, hogy soha nem állított olyat, hogy be volt kapcsolva a biztonsági öve.

3) Az intézkedő rendőr tanúként történő meghallgatása során a 2019. február 11-én tartott tárgyaláson az alábbiak szerint nyilatkozott az intézkedésről.

Az intézkedés idején Finn módszeres ellenőrzést végeztek. A panaszos gépkocsija a rendőrhöz érkezett. A rendőr köszönt neki napszoknak megfelelően, majd kérte, hogy fújjon bele az alkoholszondába, a szonda negatív értéket mutatott. Az ellenőrzést követően a rendőr kérte a panaszost, hogy kapcsolja be a biztonsági övét. A panaszos nem is nézett a rendőrrre, ezért még egyszer megkérte, amire a panaszos azt válaszolta, hogy „Majd bekapcsolom, ha akarom.”.

A rendőr ezt követően megkérte, hogy álljon félre az út mellé, mivel az intézkedés addig az úton folyt. A rendőr közölte, hogy amennyiben nem ismeri el a szabályszegés elkövetését, fel fogja jelenteni. A panaszos nem ismerte el. A rendőr kérte az iratait, amiket hiánytalanul átadott. A rendőr kollégája P. R. r. törzsőrmester az iratokat ellenőrizte, illetve az adatokat lekérte.

A rendőr odament a körülbelül 10 méterre álló szolgálati gépkocsinhoz, ahol kitöltötte a jegyzőkönyvet, majd emlékezete szerint már majdnem végzett a kitöltéssel, amikor a panaszos odament hozzá. A rendőr mondta, hogy már majdnem készen van és megkérdezte, hogy mivel rögzíteni kell a jegyzőkönyvben, miért nem ismeri el a szabályszegés elkövetését, mit írjon oda. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy „csak”, amit a rendőr odaírt, majd átadta aláírásra. Az aláírt példányból egyet átadott a panaszosnak, aki beült a járművébe, majd továbbközlekedett.

4) A rendőrség csatolta a ***/2018. ált. számon a J. Rendőrkapitányság illetékességi területén 2018. december 28. napon ún. Finn módszerrel végrehajtandó ittasság ellenőrzéshez tartozó végrehajtási tervet.

A terv intézkedés szempontjából releváns részének ismertetésére szorítkozik a Testület.

A terv rögzíti, hogy negatív eredményű ellenőrzés esetén a járművezetővel szemben további ellenőrzést, intézkedést (pl. igazoltatást, priorálást) nem kell lefolytatni, kivéve, ha az ellenőrzést végző rendőr olyan körülményt észlel, amely ezt indokolja.

Pozitív eredményű ellenőrzés, illetve egyéb jogsértés gyanúja esetén a járművezetőt az arra kijelölt helyre irányítani, és vele szemben aktív üzemmódban alkoholtesztet, illetve hiteles légalkoholmérő berendezést kell alkalmazni, továbbá szükségessé váló további intézkedéseket le kell folytatni. Ezt az ellenőrzést külön ezzel a feladattal megbízott rendőr folytatja le.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikkében foglalt jó hírnévhez való jogát, a XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos sérelmezte, hogy annak ellenére, hogy negatív eredménnyel zárult a mintavétel, őt mégis további, indokolatlan rendőri intézkedések alá vonták.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszos 2018. december 28-án a ***/2018. ált. számon iktatott végrehajtási terv alapján, a J. Rendőrkapitányság illetékességi területén végrehajtott „Finn módszeres” ellenőrzés körében, J. település, Sz. úton került megállításra *** forgalmi rendszámú járművével. A panaszost közlekedésbiztonsági ellenőrzés keretében, légzésminta vétel céljából állították meg. Az intézkedés célja a közúti közlekedésben résztvevő személyek az irányú ellenőrzése volt, hogy járművezetésre alkalmas állapotban vannak-e, az Rtv. 30.§-a szerint.

Az alkoholszondát alkalmazó rendőr az alkalmazás befejezését követően megkérte a járművezetőt, hogy elindulása előtt a biztonsági övét csatolja be, mivel az már megállításkor sem volt előírászerű állapotban (nem volt bekapcsolva). A rendőri jelentés alapján a panaszos erre először semmilyen módon nem reagált, majd kijelentette, hogy akkor csatolja be, amikor ő akarja. Ekkor az eljáró rendőr közölte nevét, azonosítószámát és azt, hogy intézkedés alá vonja, mivel biztonsági övét nem használta. Felszólította, hogy a gépkocsival álljon le az úttest szélére és a személyazonosító okmányait, valamint a gépkocsi forgalmi engedélyét adja át ellenőrzés céljából.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 30.§ (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A (2) bekezdés szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A (3) bekezdés szerint a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire. A KRESZ 48.§ (4) pontja szerint, a külön jogszabályban

meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni.

A Szabs. 224. §-a szabályozza a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértésének tényállását. A szabálysértést az követi el, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

Az Rtv. 19.§ (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület álláspontja szerint megalapozott volt a rendőri észlelés: a Finn módszerrel történő ellenőrzés során észlelték, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övét, amelynek becsatolására megkérte őt az intézkedő. A rendőri álláspont szerint a panaszos közölte, hogy „akkor csatolja be, amikor ő akarja”, a panaszos nem cáfolta, hogy nem volt bekapcsolva a biztonsági öv, az egyik meghallgatási jegyzőkönyv szerint a panaszos elismerte, hogy azt mondta, hogy majd akkor csatolja be az övét, amikor eltette az iratait. A rendőri utasításnak nem tett eleget, amikor az öv becsatolására szólították fel. Annak megállapítása, hogy a panaszos pontosan hogyan fejezte ki magát, a Testületnek nem áll módjában, azonban a panaszosi álláspont is alátámasztja, hogy a biztonsági öv bekapcsolásának nem tett eleget a rendőri felszólítás ellenére. Erre tekintettel indokolt volt a panaszos további intézkedés alá vonása, és félreállítása az arra kijelölt helyre a Finn módszeres ellenőrzés végrehajtási terve szerint.

A terv rögzíti, hogy negatív eredményű ellenőrzés esetén a járművezetővel szemben további ellenőrzést, intézkedést (pl. igazoltatást, priorálást) nem kell lefolytatni, kivéve, ha az ellenőrzést végző rendőr olyan körülményt észlel, amely ezt indokolja. Pozitív eredményű ellenőrzés, illetve egyéb jogsértés gyanúja esetén a járművezetőt az arra kijelölt helyre irányítani, és vele szemben aktív üzemmódban alkoholtesztet, illetve hiteles légalkoholmérő berendezést kell alkalmazni, továbbá szükségessé váló további intézkedéseket le kell folytatni. Ezt az ellenőrzést külön ezzel a feladattal megbízott rendőr folytatja le.

Mivel a biztonsági öv használatának hiánya miatt további intézkedéseket kellett lefolytatni, a panaszost indokoltan irányították az arra kijelölt helyre, hogy a felmerült szabályszegéssel kapcsolatos intézkedéseket fogantossítsák, teendőket elvégezzék.

A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépés által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos igazoltatását.

A panaszos véleménye szerint az Rtv. 29.§ (1), (2) és (5) bekezdéseinek nem felelt meg a rendőri intézkedés, az igazoltatás törvényben biztosított feltételei nem álltak fenn.

A rendőrségi álláspont szerint az Rtv. 29.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján fogatosították az igazoltatást a panaszossal szemben.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A b) pont szerint az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

Mivel az intézkedő rendőr közlekedésrendészeti intézkedés keretében járt el, az Rtv. 29.§ (1) bekezdés a) pontja megfelelő jogalapot biztosított az igazoltatás fogatosítására.

Az intézkedő rendőr megfelelő jogalap birtokában vonta igazoltatás alá a panaszost, a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga ezáltal nem sérült.

3) A Testület vizsgálta a szolgálati fellépés módját.

A panaszos állítása szerint a rendőr nem közölte sem a nevét, sem az azonosító számát, valamint a mintavételt követő intézkedései során annak célját sem közölte a panaszossal. A panaszos sérelmezi továbbá, hogy már az intézkedés során jelezte, hogy panaszt kíván tenni az eljáró rendőr eljárása miatt, azonban kérelmét az eljáró rendőr nem foglalta jegyzőkönyvbe.

A rendőri jelentés szerint a rendőr betartotta a szolgálati fellépés szabályait, az Rtv. 20.§-ának megfelelően fogatosította az intézkedést. A rendőri jelentés szerint a közlés megvalósult, ezt támasztja alá az a tény is, hogy a panaszos a panaszolt rendőrt nevesítette beadványában és azt határidőben terjesztette elő. A panaszost tájékoztatták a panasztételi jogáról. A rendőri dokumentációban is rögzítésre került azonban a tény, mely szerint nem a Finn módszeres ellenőrzés megkezdésekor került sor a rendőrök részéről a bemutatkozásra, hanem csak akkor, amikor a biztonsági öv hiányát észlelték, és annak becsatolására figyelmeztették a panaszost, amelynek ő nem tett eleget, ezért további intézkedések fogatosításába kezdtek.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem

látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A Szolgálati Szabályzat 5.§ (6) bekezdése szerint a rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.

Az Rtv. 92. §(1) bekezdése szerint, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

a) Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas lehet arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

Jelen esetben egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos megkapta a tájékoztatást az intézkedő rendőr személyazonosságával kapcsolatban, mivel beadványában név szerint megjelölte a rendőrt, tehát a panaszos jogérvényesítésében nem volt akadályoztatva. A Testület azonban felhívja a rendőrség figyelmét, hogy az intézkedőknek az intézkedés megkezdésekor kell közölniük nevüket és azonosító számukat, amely jelen esetben már a Finn módszeres ellenőrzés megkezdésekor bekövetkezett, nem csak akkor, amikor a biztonsági öv használatának elmaradása miatt további intézkedések szükségessége merült fel. A panaszos oldalán ez jelen esetben egyértelműen nem valósított meg jogsérelmet (mivel panaszjogának érvényesítésében nem akadályozta, az intézkedő bemutatkozott neki az intézkedés során), azonban a Testület nem tartja követendőnek azt a gyakorlatot, hogy a Finn módszeres ellenőrzés megkezdésekor eltekintenek az Rtv. 20.§ rendelkezéseinek betartásától.

A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült a szolgálati fellépés módja által.

b) A panaszos, illetőleg az intézkedő rendőrök által előadottak összevetése alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedő rendőrök a panaszost tájékoztatták a panasztételi lehetőségéről, a

panaszos azt sérelmezte csupán, hogy panaszát nem foglalták jegyzőkönyvbe a kérésének megfelelően. A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban igénybe vehető panaszeljáráások esetében nem áll fenn formanyomtatvány-kényszer, erre tekintettel az intézkedő rendőrt csupán tájékoztatási kötelezettség terheli azzal kapcsolatban, hogy a panasz megtételére milyen úton, és milyen határidőn belül van lehetőség. Ennek a kötelezettségnek az intézkedő rendőr eleget tett, a panaszost nem gátolta meg, vagy akadályozta abban, hogy panasztételi jogával a határidőn belül éljen.

Mindezekre tekintettel a panasztételi lehetőséggel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítése kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

4) A Testület vizsgálta az intézkedés foganatosításának és időtartamának részrehajló voltát.

Miután a panaszos közölte az intézkedő rendőrrel, hogy munkába kell sietnie, és kérte, hogy szíveskedjen minél előbb elvégezni a feladatát, okmányai ellenőrzését, a rendőr további legalább 10 percig várákoltatta. A panaszos álláspontja szerint az eljáró rendőr általi indokolatlan feltartóztatása hátrányos megkülönböztetés volt vele szemben, a mintavételben résztvevő többi járművezetőhöz képest, tehát részrehajlás történt vele szemben. A panaszos számára hátrányt okozott az intézkedés, mivel a mintaadásra való felszólítást követően – aminek haladéktalanul önként eleget tett, és annak eredménye nem mutatott vezetési képességeire hátrányosan ható szerrel való befolyásoltságot – további indokolatlan intézkedéseknek vetett alá, úgymint indokolatlan várákoltásra utasítás az útpadkán, okmányellenőrzések túrése, amelyek feltartóztatták, ebből kifolyólag csak késedelmesen tudott a munkahelyére érni.

A rendőri dokumentáció alapján a panaszost a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása miatt volt indokolt intézkedés alá vonni, nem személyével szembeni részrehajlás miatt. A panaszossal szembeni rendőri intézkedés 7 percig tartott. Az intézkedő rendőr az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedés teljes menetét. Az intézkedés idején Finn módszeres ellenőrzést végeztek. A panaszos gépkocsija a rendőrhöz érkezett. A rendőr köszönt neki napszaknak megfelelően, majd kérte, hogy fújjon bele az alkoholszondába, a szonda negatív értéket mutatott. Az ellenőrzést követően a rendőr kérte a panaszost, hogy kapcsolja be a biztonsági övét. A panaszos nem is nézett a rendőrré, ezért még egyszer megkérte, amire a panaszos azt válaszolta, hogy „Majd bekapcsolom, ha akarom.”. A rendőr ezt követően megkérte, hogy álljon félre az út mellé, mivel az intézkedés addig az úton folyt. A rendőr közölte, hogy amennyiben nem ismeri el a szabályszegés elkövetését, fel fogja jelenteni, a panaszos nem ismerte el. A rendőr kérte az iratait, amiket hiánytalanul átadott. A rendőr kollégája P. R. r. törzsőrmester az iratokat ellenőrizte, illetve az adatokat lekérte. A rendőr odament a körülbelül 10 méterre álló szolgálati gépkocsinhoz, ahol kitöltötte a jegyzőkönyvet, majd emlékezete szerint már majdnem végzett a kitöltéssel, amikor a panaszos odament hozzá. A rendőr mondta, hogy már majdnem készen van és megkérdezte, hogy mivel rögzíteni kell a jegyzőkönyvben, miért nem ismeri el a szabályszegés elkövetését, mit írjon oda. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy „csak”, amit a rendőr odaírt, majd átadta aláírásra. Az aláírt példányból egyet átadott a panaszosnak, aki beült a járművébe, majd továbbközlekedett.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni tilos, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület ezen a ponton hivatkozik a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében szereplő 5. pontra, amely szerint a „rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.”.

A rendőri dokumentáció alapján egyértelműen megállapítható, hogy panaszost nem indokolatlanul, ok nélkül állították félre, hanem azért, mert nem használta biztonsági övét. Mivel a panaszos ezt nem ismerte el, a további eljárásra tekintettel az intézkedőnek kötelessége volt kitölteni a jegyzőkönyvet (A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20.§ (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről), amely nyilvánvalóan időt vesz igénybe, továbbá a panaszos adatainak nyilvántartásból való lekérdezése is indokolt volt. Ezen cselekmények indokolták a panaszos várakozását, amelynek időtartama (7 perc) semmi esetre sem tekinthető indokolatlanul hosszúnak. Az intézkedés körében nem merült fel olyan adat, tény, vagy körülmény, amelyből részrehajló jellegű intézkedésre lehetett volna következtetni.

Mindezekre tekintettel az intézkedés által az egyenlő bánásmód követelménye és a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérültek, mivel nem érte hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy vele szemben – kellő jogalap birtokában – intézkedést fogantatosítottak, amely 7 percet vett igénybe.

5) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos véleménye szerint az indokolatlan rendőri intézkedés a személyiségi jogaiban is sértette, mivel az eljáró rendőr által használt hangnem és kifejezések sértőek és megalázóak voltak számára. A panaszos indokolatlan, huzamos ideig tartó várakozásra utasítása a közúton közlekedő többi gépjárművezetőben azt a látszatot keltette, hogy a mintavétel eredménye pozitív lehetett, és ezáltal a panaszos személyének a társadalom többi tagja általi megítélését, személyes egzisztenciáját hátrányosan befolyásolta. A panaszos személye a településen nem ismeretlen, alapos okkal feltehető, hogy többen – akik ismerik őt és a családját – szemtanúi voltak az a várakozásának, és most abban a téves feltevésben vannak, hogy a mintavétel pozitív eredménnyel járhatott.

A rendőrség cáfolta a panaszosi állításokat a hangnem és bánásmód tekintetében, sőt megjegyezték, hogy éppen a panaszos volt, aki például a rendőri kérést ignorálta.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott

hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület indokoltnak tartja megjegyezni, hogy gyakorlatában rendszeresen előfordulnak olyan ügyek, amelyekben a rendőri intézkedés nyilvános helyen, alkalomadtán járókelők, ismerősök, szomszédok, vagy munkatársak szeme láttára zajlik. A Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül a rendőri intézkedések velejárója. Mivel a panaszossal szemben fogatosított intézkedésre nyilvános helyen került sor, így a helyszín jellegéből fakadóan fennállt a lehetősége annak, hogy a rendőri intézkedést a helyszínen tartózkodók/áthaladók láthatják.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentét feszül a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében, amelyet a Testületnek – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem állt módjában feloldani. A Testület így nem tudta a helyszíni cselekményeket rekonstruálni, ennek következtében pedig nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód kérdésében.

Mindezekre tekintettel a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és bánásmód tekintetében. A panaszos jó hírnévhez való joga nem sérült a megfelelő jogalap birtokában fogatosított intézkedés által.

IV.

A Testület megállapította, hogy a jogszerű rendőri fellépés által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Az intézkedő rendőr megfelelő jogalap birtokában vont a igazoltatás alá a panaszost, a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga ezáltal nem sérült. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült a szolgálati fellépés módja által. A panasztételi lehetőséggel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítése kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Az intézkedés által az egyenlő bánásmód követelménye és a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérültek, mivel nem érte hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy vele szemben kellő jogalap birtokában intézkedést fogatosítottak, amely 7 percet vett igénybe. A panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és bánásmód tekintetében. A panaszos jó hírnévhez való joga nem sérült a megfelelő jogalap birtokában fogatosított intézkedés által.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. április 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület